**Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 357 vp**

# Vastaus kirjalliseen kysymykseen kuntataloudesta ja turvapaikanhakijoiden sijoittumisesta kuntiin

**Eduskunnan puhemiehelle**

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Leena Meren /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 357/2015 vp:

> *Mihin toimiin asianomainen ministeri aikoo ryhtyä, jotta kunnan itsemääräämisoikeus säilyy ennallaan eikä kunnille aiheuteta kestämätöntä taloudellista tilannetta näiden yksityisten toimijoiden tullessa kuntaan,*
>
> *kuinka taataan kunnan peruspalveluiden toimivuus, jos kunnalle aiheutetaan em. toimilla taloudellisesti kestämätön tilanne ja*
>
> *ryhtyykö ministeri antamaan ohjeistusta Maahanmuuttovirastolle, jotta kunnilla säilyy riittävä itsemääräämisoikeus sekä vaikutusmahdollisuudet kunnan alueelle perustettavien yksityisten vastaanottokeskusten ja kuntaan tulevien turvapaikanhakijoiden määrän suhteen?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lainsäädäntömme mukaan Maahanmuuttovirasto voi sopia vastaanottokeskuksen perustamisesta, lakkauttamisesta ja toimipaikasta sisäministeriön valtuuttamana niin kunnallisten kuin yksityistenkin ylläpitäjätahojen kanssa. Turvapaikanhakijamäärän äkillisen kasvun vuoksi on vastaanottokeskuksia ja muita yksiköitä jouduttu nopeasti perustamaan eri puolille Suomea, jotta hakijoiden aiheuttamiin majoitustarpeisiin on pystytty vastaamaan.

Aikuisten turvapaikanhakijoiden keskuksia on tällä hetkellä toiminnassa 136 ja lisäksi ilman huoltajaa maassa oleskeleville alaikäisille tarkoitettuja yksiköitä on yhteensä 77. Suurin osa keskuksista on Suomen Punaisen Ristin ylläpitämiä, mutta tilanne on laajentanut ylläpitovastuuta myös yksityiselle sektorille, kuten myös laajemmin järjestöjen ja muiden yhteisöjen toimijoille. Ylläpitäjäverkostoa monipuolistamalla on pystytty paremmin vastaamaan akuuttiin majoitustilanteeseen.

Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnan (ml. majoitus, ruokahuolto, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, vastaanottoraha, työ- ja opintotoiminta) kustannuksista vastaa valtio täysimääräisesti. Maahanmuuttovirasto laatii sopimukset vastaanottokeskusten ylläpitäjätahojen kanssa vastaanottotoimintaa koskien. Sopimukset ovat määräaikaisia. Kunnille ei aiheudu turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnan järjestämisestä kustannuksia.

**Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 357 vp**

Kunnat voivat järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta vastaanottokeskuksissa oleville lapsille. Mikäli kunta järjestää tätä opetusta, kunta saa siitä täyden korvauksen. Maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen myönnetään valtion rahoitusta vuonna 2016 noin 16 200 euroa oppilasta kohden. Opetus- ja kulttuuriministeriö on valmistellut rahoituslain muutoksen, joka mahdollistaa rahoituksen myöntämisen myös oppilaista, joille järjestetään opetusta ajanjaksona, joka ei osu laissa säädettyihin laskentapäiviin. Muutos astuu voimaan 1.1.2016.

Kun turvapaikanhakijat saavat oleskeluluvan, he muuttavat kuntaan asumaan ja saavat kotikunnan. Kotikunta on velvollinen järjestämään oleskeluluvan saaneille peruspalvelut, jotka kunnat rahoittavat omilla verotuloilla ja valtionosuuksilla. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on, että kaikki kunnat selviytyvät tulopohjan ja olosuhteiden eroista riippumatta peruspalvelujen järjestämisestä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden määräytymisessä ikäryhmällä ja sairastavuudella on huomattavin painoarvo, yhteensä 94 %. Muita laskennallisia määräytymistekijöitä ovat muun muassa vieraskielisyyskerroin, koulutustaustakerroin sekä työttömyyskerroin.

Maahanmuuttajataustaisen väestön osuus kunnan väestöstä vaikuttaa kunnan valtionosuuden määrään vieraskielisyyskertoimen perusteella. Mikäli maahanmuuttajataustaisen väestön koulutustaso on alhainen tai työttömyys korkea, vaikuttavat ne myös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden määrään. Lisäksi valtio on velvollinen maksamaan opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen, jos esi- ja perusopetusta saavalla 6—15-vuotiaalla tai muulla kotikuntakorvauksen piiriin kuuluvalla oppivelvollisella oppilaalla ei ole kotikuntalain mukaista kotikuntaa Suomessa. Jos oppilaalla on kotikunta Suomessa, kunta saa valtionosuuden ikäluokkaperusteisena peruspalvelujen valtionosuutena.

Olemassa olevista turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksista ja muista yksiköistä on sekä Maahanmuuttovirasto että Suomen Punainen Risti parhaillaan toteuttamassa kokonaisarviointia. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota keskusten toiminnallisuuteen ja turvallisuuteen hallituksen turvapaikkapoliittisten toimenpideohjelman mukaisesti.

Helsingissä 5.1.2016

Sisäministeri Petteri Orpo